
INSTYTUT GOSPODARKI ROLNEJ

Stanowisko Instytutu Gospodarki Rolnej **w sprawie poselskiego projektu ustawy o zmianie ustawy o lasach**

W związku ze złożonym do laski marszałkowskiej poselskim projektem ustawy o zmianie ustawy o lasach Instytut Gospodarki Rolnej przedstawia następujące stanowisko:

1. Celem posłów-wnioskodawców jest wprowadzenie do polskiego prawa o gospodarowaniu lasami mechanizmów społecznej kontroli oraz stałego narzędzia służącego do realizowania odpowiedzialności finansowej Lasów Państwowych w postaci kompensowania i łagodzenia skutków społecznych i ekonomicznych ponoszonych przez społeczności lokalne wynikających z ochrony przyrody oraz dostosowania działalności ekonomicznej społeczności do uwarunkowań wynikających z funkcjonowania obszarów chronionych. Należy podkreślić, że proponowane przepisy w istocie przyczynią się do paraliżu gospodarki leśnej oraz otworzą kolejne pole do nadużyć ze strony organizacji pozarządowych, które w swoich statucjach zapisują dbałość o środowisko naturalne.
2. Posłowie zaproponowali obowiązkowe wyłożenie do konsultacji (przed przekazaniem do zatwierdzenia ministrowi właściwemu ds. środowiska) projekt planu urządzenia lasu i projektu aneksu. W okresie, w którym byłby on wyłożony, zbierano by uwagi, które następnie przekazywano by do ministra właściwego ds. środowiska. Minister właściwy ds. środowiska miałby obowiązek ustosunkować się do nich w decyzji o zatwierdzeniu planu urządzenia lub aneksu do niego. W naszej ocenie taka konstrukcja nie jest odpowiedzią na potrzebę lepszego konsultowania i informowania społeczeństwa. Po pierwsze, wnioskodawcy nie definiują w żaden sposób podmiotów uprawnionych do zgłaszania uwag. Nie wprowadzono chociażby kryterium miejsca zamieszkania. Po drugie, w zaproponowanym brzmieniu przepisu brak jest określenia pozycji organizacji społecznych i ewentualnego „sztucznego” i celowego multiplikowania uwag. Po trzecie, projektodawcy de facto porównują gospodarkę leśną do inwestycji na terenach zamieszkałych. O ile w przypadku tych drugich udział osób trzecich podyktowany jest ich interesem faktycznym (a czasem także interesem prawnym), o tyle w przypadku realizowania zadań przez Lasy Państwowe wyjątkowo rzadko można dopatrzeć się wymagającego ochrony prawnej interesu osoby trzeciej.
3. Dla uzasadnienia postulowanych narzędzi kontroli posłowie przytaczają jeden przykład wycinki, która zaskoczyła społeczeństwo i odbywała się w sposób nietransparentny. W sprawie Puszczy Białowieskiej ostatecznie wypowiedział się Trybunał Sprawiedliwości UE, a warto zauważyć, że lasy państwowe zajmują aż jedną czwartą terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.
4. Projekt nowelizacji przewiduje zobowiązanie ministra właściwego ds. ochrony środowiska do zmodyfikowania treści rozporządzenia określającego warunki i tryb sporządzania planu urządzenia lasu, uproszczonego planu urządzenia lasu oraz inwentaryzacji stanu lasu w taki sposób, by już na etapie tworzenia planu obligatoryjnie w proces włączeni byli przedstawiciele jednostek naukowych, których działalność statutowa obejmuje realizację badań podstawowych z zakresu ochrony przyrody,

INSTYTUT GOSPODARKI ROLNEJ

społeczności lokalnej oraz organizacji pozarządowych. Co więcej, w uzasadnieniu czytamy, że „optymalne” byłoby dopuszczeni wyżej wymienionych podmiotów do sporządzania projektów planów. W tym punkcie należy z całą mocą zwrócić uwagę na szeroki zakres uprawnień, jaki organizacjom społecznym daje Kodeks postępowania administracyjnego. W praktyce stwarza to szerokie pole do nadużyć, których niejednokrotnie dopuszczają się przedstawiciele tychże organizacji. Dochodzi do wielomiesięcznego blokowania prac (np. związanych z inwestycją) oraz prób wymuszania korzyści różnego rodzaju. W doktrynie prawa administracyjnego i jego procedury przeważają opinie, w myśl których ustawodawca i tak zapewnił zbyt duży zakres uprawnień organizacjom społecznym. Instytut Gospodarki Rolnej stoi na stanowisku, że niniejsza propozycja nie przyczyni się do większej rzeczywistej kontroli społeczeństwa, a jedynie spowolni efektywne gospodarowanie lasami.

5. Dodatkowo projekt zakłada zwiększenie środków przeznaczanych na ochronę środowiska poprzez obowiązkowe wpłaty Lasów Państwowych na rachunek ministra właściwego do spraw środowiska z kapitału własnego w wysokości w stanowiącej równowartość 10% zysku netto wypracowanego przez Lasy Państwowe, jednak nie mniej niż 40 mln złotych rocznie. Propozycje tę IGR ocenia pozytywnie.

Wobec powyższego przedłożony projekt ustawy należy ocenić jednoznacznie negatywnie i wraz z przedstawicielami zainteresowanych stron rozpocząć debatę na temat rzeczywistej poprawy kontroli społecznej na gospodarkę leśną.

